

kor pa pri misli na kraj, na mesto večnega pogubljenja. Kdor pa te vere nima, on se dela, kakor da ga ni strah tega kraja, strah ga je pa vendar-le, kajti čemú bi sicer tajil pekel? Ravno zato, ker ima uzrok pekla se bati, taji vam tak nesrečnik tudi pekel t. j. želi, da bi ga ne bilo. Se ve, da ostane zato še pekel zmirom pekel ter ne ugasne v njem večni ogenj, naj ga človek še toliko tají ali riva misel na-nj, kolikor najdalje more, od sebe.

Drugače veren kristijan. Tudi njemu je hudó pri misli na pekel, toda ne da bi ga kje zato tajil, marveč zato, ker zna, da še pred njim nismo varni, dokler nam ne doteče srečno ura življenja. Njemu pa pride torej prav vse, kar mu pomore do tega in zato sodimo, da tudi dr. Križaniča spis »o peklju«. V lahki in prav umljivi besedi najde v njem blizo vse, kar uči sv. katoliška cerkev o peklju. V nauku je vpletenih mičnih, kratkih prigodbic ali podobic, v katerih se razjasnjuje verska resnica, ne da trpi zato verski nauk škode. Kar pa velja pri prigodbah in tudi pri podobah v obče, to velja pač tudi pri teh, ki jih bereš v tej knjigi: predaleč in preveč do dna jim ne smeš iti ter si mora vselej človek misliti pri njih, da so le podobe za resnico, ne pa resnica sama. Lepo služijo v tem g. pisatelju prigodbe iz stare zaveze.

Jaz vem, da bodo bralci, ki poznajo dosedanje spise g. korarja, radi segli po tej knjižici njegovi in zato navlašč nočem razkriti, kaj da je v njej, a toliko smem reči, da uganajo že iz »predgovora« in potlej iz vsacega devetnajstih poglavij peró, ki jih je napisalo. Preč. g. korar namreč ne piše iz poklica, ampak iz nagnjenosti. Srce mu daje povelje, da naj piše — za slov. ljudstvo, zato pa tudi govori iz vsace vrste njegovo srce, globoko verno srce ali srce to gori vse za blagor, za izveličanje vernih Slovencev.

O jeziku te knjižice, nadalje o načinu razprav gledé na verske resnice pa mi tudi ne bode treba, da se kaj rečem. Ne rečem pa zato, da se ugodi v tem oziru vsacemu bralcu in vem, da ima pisava preč. gosp. korarja nekaj, kar ni drugod, ni v razpravah o tacih predmetih v navadi, ali ravno to je njemu lastno, pa stvari ni škodljivo in ljudstvu ni neljubo. To nam kaže, da njegove knjige rado prebira in oné ne leže leta in leta skrite, v prašnih omarah založnika, kar se godi to včasih gledé na druge, n. pr. Albana Stolza enake in sicer jako lepé »Bukve božje v naravi«. In brez koristi, brez tolažbe za svojo dušo ne odloži nihče tudi te knjižice iz roke.

Tiskarskih pomot ni veliko, pač pa svetujem stavecu naj opombic, ki stojé pod črto, ako so tako kratke, kakor v tej knjigi, ne stavi vsake posebej, v novo vrsto, ampak naj jih vzame več skupaj v eno vrsto, njih toliko, kolikor jih gre va-njo, sicer se žali oko. Cena knjigi je 18 kr. ali s pošto vred 20 kr. ter se dobi v »tiskarni sv. Cirila« v Mariboru; najbolje pa je, ako si jih jo naroči več ob enem, ker pride tako pošiljatev bolj po ceni.

Dr. Mlakar.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali kot novoletno darilo: Dr. Ignacij Kotnik 15 gld., nadučitelj Janko Žirovnik 9 gld. in sicer 4 gld. za-se, 5 gld. pa za g. Antona Belca, trgoveca v Št. Vidu nad Ljubljano, da si s tem darom kupita oprostnih listkov za novoletna voščila in vesela družba, zbrana na Silvestrov večer v gostilni g. Frana Jermana v Črnomlju, 5 gld. Naj bi lepí vzgledí gospodov darovalcev našli mnogo posnemalcev, ki bi tekmovali v podpiranju blagih namenov naše družbe! Dalje nam je poslal g. Fran Fajdiga, trgovec v Sodražici, 16 gld. 12 kr. kot čisti dohodek tombole na Štefanov večer, z željo, da bi narodnjaki po deželi večkrat napravljali take igre v podporo naši družbi;

čisti dohodek utegne precej velik biti, in ljudstvo dobi zanimanje za narodno stvar. Z radostjo pozdravljamo ta nasvet, kakor nas tudi veselé vedno množéči se darovi iz širših krogov našega občinstva. Tako je daroval družbi Ivan Zor, črevljár v Ljubljani 19 gld. Kot zakasneli pristavek zabelježujemo še dostojno zahvalo za darove: S. R. 1 gld. gospodičini Elika in Milčka Novakovi v Kostanjevici 6 gld. 29 kr., neimenovan v Postojini 5 gld. in prepozní Celjski pevci 6 gld. 60 kr., kot zakasneli pristavek pa za to, ker so se omenjeni darovi poslali posameznim udom, ne pa »Vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, kar naj blagovoli uvaževati si občinstvo, kakor smo to pred kratkim obširneje naznanili po časopisih. Naj novo leto vzpodbuja vse blage naše prijatelje in dobrotnike k novemu in vstrajnemu delovanju, da se bode mogla družba vedno lepše in veseleje razvijati in razevitati!

Vodstvo »družbe sv. Cirila in Metoda«.

Gospodarske stvari.

S kmetskega vrta.

Neko slabo navado imamo Slovenci, katera nam dostikrat škoduje več, kakor koristi, namreč vse, kar vidimo novega pri sosedih, začnemo hitro posnemati, brez ozira na to, je-li dobro ali slabo. Tako delamo z jezikom, ker le preradi, če količkaj znamo nemščine, zanemarjamo lepí domači jezik; tako je z marsikatero lepo staro navado, katero smo postavili v kot, kakor hitro smo pri sosedih drugače zapazili. Skoraj enako zdi se mi, da delamo pri sadjereji, ko hvalisamo razne vrste sadja dobljene iz tujine, kakor bi v resnici doma ničesar dobrega ne imeli. S tem pa ne mislim grajati napredka ali zboljšanja sadjereje, s katerim namenom se požlahtnjuje in poskuša s tujimi vrstami, pač pa želim bralcem pokazati, da imamo tudi doma nekaj vse hvale vrednega sadnega drevja. Tega hočem danes nekoliko opisati.

Pojdi toraj, dragi bralec, v priprosti kmetski vrt z menoj, da ti pokažem, kaj ondi raste, cvete in zori v prigrizek našemu sadjerejcu. Ali nekaj te prosim naprej, da imaš namreč potrpljenje v tem, ker ti s pravim imenom raznih vrst jabelk ne morem lahko poslužiti. Opisal ti bom toraj, kolikor mogoče, drevesa in sadje, pa dodal ime, s katerim ga tu zovejo, morda bo kdo že iz tega spoznal, kakšno mu je pravo ime; če ne, mora pa dati mojemu imenu, da velja. Mislim pa o prvi priliki poslati nekaj našega sadja strokovnjaku v pregled, da vsaj izvem s tem za prava imena.

Prva naju v oči bodejo lepa debela jabelka, katera, če so polna in to je še precej pogosto, kar tiščijo s svojo težo veje k tlem. Drevo je od vseh skoraj največje, deblo in veje trdne, samo zlo na vetru in solncu ne sme biti, tam ga rad napade pereči ogenj in navadno čez nekaj let tudi umori. Sad je precej debel, lepe bele, po solnčnej strani rudečkaste barve. Okusa je prav sladkega, zato bi bilo pripravno za sušenje, kar je sadja odveč, zlasti ker v pozno zimo ne vstraja in tudi mošta daje le malo. Kupcem diše ta jabelka, le pri vožnji in nalaganji se mora z njimi rahlo ravnati, ker so jako nježne kože. Žal, da jim tukaj celo ne vemo za nobeno pravo ime, temuč jih le po njih obliki imenujemo »debela sladka«.

Nekaj korakov dalje vidiva drugo vrsto, katera je pa po svojem fino duhtečem sadju ne le po Štajarskem, temveč pod imenom: »štajarski zgodnji maršlanček« daleč po svetu okoli znana in ima v kupéji prvo mesto, Toda kakor je fin in čez vse hvaljen njen okus, tako

je slabo hvaljena njena rodovitnost. Redko je leto, da bi obilno obrodila ta vrsta in videti je skoro, kakor bi se bila že celo naveličala. Izmed boleznij je enaka zimskemu maršlančku, najraje jo napade rak, s tem razločkom, da pri zgodnej vrsti pogosteje napade veje, kakor deblo. Uzrokov je več, najnavadnejši menda, če drevo blizo gnojišča stoji, preveliko gnojenje, kajti ondi se bolezen ta največkrat nahaja.

Tretja vrsta ima jabelka srednje velikosti, precej ploščnate podobe in rumenkaste barve. Okusa je nekoliko rezkega, kar posebno nekateri hvalijo. Imenujemo jo »tofance«, morebiti izvira to ime iz besede »Tafel-äpfel« t. j. namizno jabelko. Drevo je srednje velikosti in se precej trdno proti boleznim, ako le ni udarjeno ali pri obrezovanji in od snega preveč ranjeno. Zori meseca septembra, pa vstraja kje do božiča, ter vsled mehke kože le prerado se udari in tudi gnjuje precej rado. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 18. januarija v Kapelah in v Tilmiči. Dne 20. januarija pri Št. Lenartu v slov. goricah in v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Iz Celja. (Božičnica) V nedeljo, dne 20. dec. prošlega leta, obhajala se je v zavodu čč. šolskih v podporo revnih učencev in učenk slovenskih mična »božičnica«. Vspored bil jej je ta: 1. petje: »V plamenu se žari«. 2. igra: sirotica v dveh dejanjih. 3. prednašanje: Das Kind beim Jesukind. Jezusek v gozdu, voščilce za novo leto. 4. petje: »pastirci«. 5. razdelitev darov. Občinstva sešlo se je v obilnem številu kmečkega, kakor tudi gosposkega stanú. Mil. g. opat France Ogradi, kot načelnik kat. podporni društvu, govorili so v ganljivih besedah o pravi odgoji otrok na krščanski podlagi. Obdarovanih je bilo 150 učencev in učenk z obleko in obutvijo v vrednosti do 200 gl. Pri tej priliki opozarjamo zopet vse prijatelje, dobrotnike in dosedanje ude, naj tudi v tem novem letu to blagososno »kat. podp. društvo« po svojih močeh podpirajo.

Iz Ribnice na Pohorju. (Pojasnilo, volitve.) Gospod umirovljeni polkovni zdravnik, dr. P. Miglič je hotel, kakor je že znano, ostati med svojimi rojaki, in si je iz tega namena kupil pripravno hišo, potem pa je zopet ostavil svojo domovino. Naj jaz še omenim danes, kdo je po mojem mnenji uzrok njegovega odhoda! Tovnej je stalo v »Slov. Gospodarju«, da je temu kriv župan A. Rečnik, pa to ni po vsem resnica, temveč krivi so je brž možje, ki zasedajo občinske klopi. Lahko bi bili pač hišo, ki je sedaj zdravnikova, srenjski očetje kupili; prav lahko za tisto svoto, ki jo je gosp. zdravnik štel; potem bi pa dobili zdravnika. Ta hiša bi bila zadostovala za stanovanje gosp. zdravnika, za lekarnico, ena soba lahko za malo bolnišnico, in konečno prostor, kjer stanuje sedaj neki krojač, bil bi se dal uporabiti za srenjsko ječo, kajti če ima srenja denar lahko na obrestih, bila bi to kupnino tudi lahko zmogla, ker to bi bilo v velik napredek občine, posebno pa v prid vboгим ljudem; prihranil bi se bil pa še tisti denar, ki se mora sedaj leto na leto za občinsko ječo plačevati. Upam, dragi rojaki, da daste pri prihodnji obč. volitvi svoj glas takim možem, katerim sodi občinsko svetovalstvo. Zavržite toraj pri novih volitvah vetrnjake, izberite pa si poštene možje, ki so zvesti narodu in katoliški cerkvi! Če izvolite kake vetrnjake, ne boste pa še nekaj let zdravnika imeli, in prav Vam je, ako ste tako nespametni, pomislite, da sami sebe v pogubo spravljate. Dragi bralec, če imaš

n. pr. v hiši nevarnega bolnika, podati se moraš 3 ure daleč k zdravniku; predno pa more zdravnik prihiti, premine pet do šest ur in to je za bolnika dolgo! Se ve, da bolnik zadobi, ako hoče, dušnega zdravja, ali telesnih zdravil mu ti prepozno prineseš, in nit življenja mu je morebiti veliko prerano bila pretrgana. Akoravno pa z zdravilom se pravočasno prideš, te vendar pot in zdravila veliko več stane, kakor pa, ako bi se bil k domačemu zdravniku obrnil. Dragi bralec, pomisli, da zdravje je človeka najdražji zaklad; aki si ga pokvariš, potrebuješ zdravniške pomoči, pa je nimaš v bližini in predno more zdravnik od drugod prihiti, stojiš ti morebiti že onkraj groba pred njim, ki bo tudi tiste sodil, ki so zakrivil, da se tvoje življenje ni pravočasno otelo.

— cv. —

Iz Brežiškega okraja. (Raznoterosti.) Kmalu je bilo dokončano leto 1891. In vsak modri gospodar računa na konci leta, kako se mu je obneslo, je-li zguba ali dobiček, poslednje je redka prikazen. Ozmimo se še mi toraj nazaj na to, kar smo v letu 1891 doživeli veselega in kaj žalostnega, na narodnem, in na gospodarskem polji! Na narodnem polji smo dokaj veselega doživeli; narodni gospodje v Brežicah so v življenje spravili dve lepi društvi, ustanovili so šolsko društvo, to je podružnico sv. Cirila in Metoda, ki lepo napreduje nasproti šulverereinu, ki ima tudi svojo podružnico v Brežicah. Drugo dobro stvar so osnovali čitalnico, katero so slovesno dne 10. maja l. l. otvorili v pričo mnogoštevilnih domoljubov, domačih in tujih, tako sijajno, da so se nemčurski duhovi kar tresli od jeze. Čitalnica je lepa naredba za mesto Brežice, že za to, ker je čitalna soba v najlepši hiši in gostilni celega mesta. Tje radi zahajajo ne le narodni gospodje, ampak vsi bolj zavedni kmetje; to je pravo narodno torišče. Čitalnica prireja tudi vsakojake veselice, tako je n. pr. priredila dne 6. decembra 1891 slovensko nedolžno predstavo: šolski nadzornik, pa ne Ambroschitsch, in se jim je ona pohvalno obnesla. Ona namerava še več veselice prirediti. Da pa to vse nemčurjem bode v oči, to se vidi iz tega, da si jezo gasijo s tem, da nadpis čitalnice mažejo z vsakojakin barvami, in ravno to naj vsakega, ki v Brežice pride in namazano tablo vidi, spominja surovosti Brežiskih nemčurjev.

Iz Celja. (Društvo.) Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliske solē šolskih sester so na dalje darovali, oziroma letnino plačali sledeči p. n. čč. udje: sl. okrajni celjski zastop 300 gl. Jožef Majeen, dvorni kaplan 25 fl. Ljud. Filipič, odvetnik 10 fl., Karol Gajšek, dekan v Dobrni 8 fl., Fr. Mikuš, dekan v Konjicah, Zupanc Val., posestnik na gornji Hudinji po 7 gl., dr. Jožef Muršec, prof. v pok., Apol. Jazbec hiš. posest, Anton Hajsek, dekan v slov. Bistrici, Fr. Kmecl, hiš. posest., Lovro Potočnik, dekan v Braslovčah, Jernej Voh, župnik v Šmartnu po 5 fl., Ferd. Goligranc, žid. mojster 5 fl. 22 kr., tri gospice po g. Drag. Hribarju 4 gl., Andr. Urek, župnik v Polzeli, Simon Pihler, kapl. v Makolah, Marjeta Stupica, kuharica po 4 fl. — Maks Pleteršnik, prof. v Ljubljani, Krišpin Krišpinovič, velepos. Franc Dimc, posestnik v Medlogu, Milos Šmid, kaplan v Škalah, Rozalija Jazbec, kuharica, Jak. Merc, kaplan v Ribnici, Dragotin Hribar, tiskar, Anton Veternik, kapl. v Trbovljah, Anton Rančigaj, mestni kapl. v Celji, neimenovana iz Celja po 3 fl. Ferd. Kager, pasar, Franc Berglez, župnik v Artičah, Lovro Vošnak, župnik v Št. Juriju, Jože Jurčič, župnik v Št. Lenartu, Val. Mikuš, kaplan v Št. Jurija, Mat. Murn, hiš. posestnik, Antonij Corjak, veleposestnik, Ljud. Schellander, finanč. urad. v pok. in njega supruga, Jožefa Stuler, Fr. Černensek, kaplan na Vidmu, Mart. Dimc, posestnik v Medlogu, Apolonija Kladnik, hiš., Mar. Farčnik, kuharica, Alojzija